

THEATERMAKERS PEERKE
MALSCHAERT EN NINA WIJNMAALEN
OVER DE WIJK DE WERELD

BEIJUM KOMT THUIS IN DE STADS- SCHOUWBURG

De Wijk De Wereld duikt opnieuw met een club van professionele theatermakers een Groningse wijk in. Na de uitverkochte edities van de afgelopen twee jaar wordt eind augustus de Stadsschouwburg het huis van de bewoners van Beijum. Met toneel, muziek, dans en nog veel meer komt de wijk met al haar smaken, geuren en kleuren tot leven en hoor je de verhalen van

vaders, moeders, jongeren, nieuwelingen en bewoners van het eerste uur. Dit jaar werkt De Wijk De Wereld samen met vijf makers: Lotte Lohrengel, Philipp Cahrpit, Peerke Malschaert, Juersson Hermanus en Nina Wijnmaalen (in samenwerking met Babaddaar). De voorstelling wordt gespeeld door de wijkbewoners. ➤

INTERVIEW: HANNEKE MOED EN ROB KASTELEIJN | FOTOGRAFIE: REYER BOXEM EN MIRJAM THEISSEN

DE WIJK DE WERELD

Verhalen uit Beijum in de Stadsschouwburg

► Eind juli hebben we een afspraak met Peerke Malschaert en Nina Wijnmaalen. Een paar dagen voor het interview krijgen we een berichtje. Peerke heeft contact gehad met iemand die positief getest is op corona en dus spreken we beide makers – iets minder gezellig, maar wel zo veilig – via Zoom. Gelukkig blijkt Peerke zo gezond als een vis: “Afgelopen maandag had ik een bijna drie uur durende evaluatie van een project. We deden allemaal heel voorzichtig, iedereen hield keurig afstand. Een dag later werd echter een van de deelnemers positief getest, dus heb ik toch maar besloten om de komende twee weken het contact met anderen tot een minimum te beperken. Maar ik voel me prima.”

Peerke Malschaert*

Peerke noemt haar werk ‘precisie-bombardementen die vriendelijk vervreemden’. Met zes jongeren uit de wijk maakt zij een korte voorstelling over mode en identiteit. Wat zegt kleding over iemand? “Een paar jaar geleden was ik te gast bij een lezing van Aynouk Tan in De Balie in Amsterdam. Super inspirerend en interessant. Ze noemt zichzelf modeantropoloog en modeactivist en gebruikt mode en kleding als middel om allerlei thema’s rondom politiek en identiteit aan te kaarten. Aynouk kleedt zich als een kunstwerk, ze ziet er altijd heel expressief uit. Als ze de straat op gaat is ze al aan het performen. De eerste keer dat we bij elkaar kwamen, zaten de jongeren nog wat stil en onwennig aan tafel, niemand kende elkaar. Maar Aynouk zette met haar charisma en persoonlijke verhaal direct de toon. Ze vertelde hoe zij zich lange tijd niet thuis heeft gevoeld in onze maatschappij. Ze schaamde zich vaak voor wie ze was en voelde zich gevangen in een keurslijf. Dat veranderde toen modeontwerper Bas Kosters haar vroeg model te staan voor een fotoshoot. Zijn uitbundige, kleurrijke ontwerpen hielpen haar om los te breken. Op dat moment voelde ze voor het eerst: dit is wie ik echt ben. Haar verhaal hielp de deelnemers van ons project over de drempel om ook hun verhaal te vertellen. Want ook zij voelen zich vaak niet op hun plek in onze maatschappij.”

Er was dus heel veel herkenning?

“Ja, maar eigenlijk herkent vrijwel iedereen zich in het verhaal van Aynouk. We zijn bijna allemaal voortdurend bezig ons aan te passen. Zeker als tiener kun je

daar enorm mee worstelen. Wie ben ik? Waar hoor ik bij? Wil ik niet liever net zo zijn als de ander? Daar hebben we hele mooie gesprekken over gehad. Wat is normaal? Op welke momenten voel je je anders? Welke waarden en normen heb je meegekregen? En in hoeverre heb je last van die context? Aynouk vertelde dat er op het gebied van kleding veel schaamte is. Er kan meer niet dan wel. Trek als man maar eens in het openbaar kleding aan die wordt gezien als ‘typisch vrouwelijk’, een rok, pumps of een pimpelpaarse broek. Zeker weten dat je het nodige over je heen krijgt. Aynouk krijgt op straat ook vaak commentaar op haar extravagante stijl. Maar ze zegt ook: ik kan niet anders, dit is wie ik ben. Ze heeft altijd rondgelopen met een gevoel van: shit ik moet me aanpassen. Tot ze op een bepaald moment dacht: wat als ik dat nu niet doe? Wat als ik het tegenovergestelde doe? Aynouk heeft haar schaamte als het ware uitvergroot.”

Daar hebben we het in de groep ook veel over gehad. Waar schaam je je voor? De verhalen die zo loskwamen, verbeelden we in kostuums die zijn gemaakt van spullen die de wijk Beijum heeft verzameld: fietsbanden, kleding, knuffels, noem maar op. Wat voor verhalen? Er is bijvoorbeeld iemand die in een sekste is opgegroeid. Daar heeft zij bepaalde normen opgelegd gekregen waarvan ze zich nu afvraagt: waarom heb ik daar ooit in geloofd? Maar er zit ook een jongen van vijftien in de groep die terugschrok van alle toch wel heftige verhalen en zei: “Misschien is dat van mij niet zo interessant. Ik ben de jongste, ik heb nog helemaal niet zoveel meegemaakt.”

Nina Wijnmaalen*

Maar Aynouk zei gelijk: ‘Het maakt me geen reet uit hoe oud je bent en hoe verschillend jullie ervaringen zijn. Leeftijd moeten we ook maar eens gaan emanciperen.’ Wat we eigenlijk aan het doen zijn is het creëren van nieuwe normen door een veelzijdiger beeld van onszelf te laten zien. We zijn jong én oud, we zijn gelukkig én ongelukkig, we zijn mannelijk én vrouwelijk en dat allemaal in één persoon. We omarmen dat waar we ons voor schamen, maken het de nieuwe norm en plaatsen het middels de kostuums op een voetstuk. We hebben ook een Instagram-account (@liveyourlijf), dat was een idee van een van de jongeren. Daarop plaatsen ze anoniem foto’s van dingen aan hun uiterlijk waar ze zich voor schamen. Een beetje in de sfeer van *body positivity*, met als boodschap het leren accepteren en respecteren van je eigen lichaam.”

Nina Wijnmaalen werkt met een aantal, voornamelijk Syrische nieuwkomers die zijn neergestreken in Beijum. Dan denk je al snel aan verhalen over oorlog, ervaringen als vluchteling, maar daar gaat het dus – we zeggen het maar even nadrukkelijk – niet over.

“O nee, totaal niet. Mijn werk is nooit zo direct verbonden met de actualiteit”, vertelt Nina. “Ik wil met mijn groep een lofzang op de Arabische cultuur brengen, een kort, meditatief werk met Oosterse elementen, zoals rituelen, objecten, klank, muziek van de Iraanse neyspeler Seyed Pouriya Jaber en zang van Sanam Tahmasebi. Ik kom uit de hoek van performance en beeldende kunst. Mijn werk zou je kunnen zien

als een soort tableau vivant, het is ook meer symbolisch. Anders dan Peerke zijn niet de verhalen en ervaringen van de deelnemers het uitgangspunt, maar wil ik via mijn blik iets laten zien van de cultuur waarbinnen zij zijn opgegroeid. Mijn spelers zijn mijn materiaal. Ik heb ze in het begin allemaal een stuk laten voorlezen van de Palestijnse schrijver en dichter Mahmoud Darwish, gewoon om te kijken wie dat het beste deed. Zijn werk is geworteld in de Arabische poëtische traditie. Tijdens het lezen waren ze verrast door de schoonheid van zijn taal, het is een soort Arabisch dat jongeren tegenwoordig niet meer op school leren. Zo open ik door mijn project ook weer een luikje bij hen. Want voor alle duidelijkheid: het zijn natuurlijk ook gewoon moderne mensen. Ze zitten op Instagram, houden van hiphop, noem maar op.”

Maar jij gaat niet een stukje hiphop in jouw voorstelling verwerken omdat iemand toevallig goed kan rappen.

“Nee. Ik werk met wie zij zijn en niet per se met wat ze kunnen. Ik heb zelf een aantal beelden in mijn hoofd en kijk goed naar wat past bij welke individuele speler. Dat baseer ik vooral op hun uitstraling, voorkomen en energie. Ik benader de mensen waarmee ik werk eerder psychologisch dan theateraal als ik dat zo kan stellen.”

Jullie doen allebei voor het eerst mee aan De Wijk De Wereld. Hoe is dat?

Peerke: “Ik heb mij vaker bezig gehouden met *community art*, projecten met zowel een artistiek als een sociaal doel en waarbij mensen die weinig met kunst en cultuur in aanraking komen met kunstenaars samenwerken. Anders dan Nina reageer ik juist heel erg op wat de jongeren inbrengen. Ik zie het project als een *safe space* waarbinnen alles kan en mag. Ik merk ook dat het heel erg leeft onder hen. Op Instagram delen ze iedere dag waarmee ze bezig zijn. Zo wordt het project echt een onderdeel van hun leven. Een van de deelnemers zei al na drie sessies: ik heb het gevoel dat ik jullie beter ken dan mijn vrienden. Ik ben ook echt heel erg onder de indruk van de betrokkenheid van Karin Noeken. Hoe zij mensen aan zich weet te binden, is heel bijzonder. Die verbinding is natuurlijk ook voorwaarde voor een project als De Wijk De Wereld.”

Nina: “In mijn werk is verbondenheid altijd heel erg belangrijk. Voor mijn laatste project heb ik negen maanden gerepeteerd met een groep van negen mensen, uit Iran, Azerbeidzjan en Litouwen. Ondertussen overleed de vader van een van de deelnemers en raakte ik zelf zwanger. Dat was een super intensief proces. Toen ik Karin bezig zag had ik zoiets van: wow. Haar betrokkenheid is echt geweldig. Dat vind ik ook zo mooi aan dit project. Ik ben wat dat betreft nog nooit in zo’n warm bad terechtgekomen. Er wordt voortdurend meegedacht en geholpen. Ik moest er in het begin ook een beetje aan wennen, normaal gesproken houd ik zelf de regie vrij strak in handen. Nu moet ik soms dingen loslaten en genieten van dat warme bad.”

Peerke: “Eigenlijk is het proces bijna net zo belangrijk als de voorstelling. Dit soort projecten draagt ook bij aan de persoonlijke ontwikkeling van de mensen met wie we werken. En natuurlijk hopen we iets te maken dat ook het publiek raakt. Dat is de grote uitdaging van *community art*: de juiste balans vinden tussen enerzijds het sociale en anderzijds het artistieke aspect.”

Wat willen jullie de bezoekers meegeven?

Peerke: “Ik hoop dat ze zien hoe krachtig en bijzonder deze jongeren zijn. En het lijkt me heel tof als bezoekers stilstaan bij de keuze van hun kleding. We denken dat we maar wat aantrekken, maar je communiceert natuurlijk ook heel veel met je kleding. Het lijkt me mooi als mensen hun kledingkast als een verkleedkist gaan zien. Als ze er wat speelser en fantasierijker mee omgaan. En daardoor misschien met meer vrijheid en minder oordelend in het leven zouden staan.”

Nina: “Ik wil een inkijkje bieden in de poëtische ziel van de mensen en de betoverende Arabische cultuur. Ik zou het ook heel mooi vinden als mijn project bijdraagt aan meer openheid naar deze groep. Mensen die misschien wel gewoon bij je om de hoek wonen. Maak contact, ga het gesprek aan, nodig ze uit en je leert voor je het weet een totaal andere wereld kennen. Een wereld die in ieder geval mijn ogen opende.” ✕

* De foto’s van Peerke en Nina zijn genomen tijdens de lockdown.

DE WIJK DE WERELD

TRY-OUT

VRIJDAG 28 AUGUSTUS,
20.15 UUR

PREMIÈRE

ZATERDAG 29 AUGUSTUS,
14.30 UUR

ZATERDAG 29 AUGUSTUS,
20.15 UUR

ZONDAG 30 AUGUSTUS,
14.30 EN 20.15 UUR

De voorstelling krijgt dit jaar vanwege corona een aangepaste vorm, voor een kleiner aantal bezoekers, die beter binnen de omstandigheden van deze tijd past. Uiteraard geheel binnen de richtlijnen van het RIVM.

BEN JE BENIEUWD NAAR DE ANDERE MAKERS? OF WIL JE MEER WETEN OVER DE WIJK DE WERELD? KIJK DAN OP DEWIJKDEWERELD.NL